

maalets Skole til det 11te Aar. Vi vilde gerne haft, at det skulde være en Moders-maalets Skole helt til den Tid, hvor Barnealderen plejer at slutte. Saa siger man fremdeles: Ja, men det vil jo dog være til Gavn for den nederste Del af Folkeskolen, for i Fremtiden ville Folk jo kunne sætte deres Børn i den til 11—12 Aars Alderen, og saa først skulle Børnene gaa over i de andre Skoler. Det vil jo, mener man, have den Virkning, at en Del af dem, der hidtil have sendt deres Børn i Realskoler eller Latinskoler, fordi de havde bestemt dem til at tage de Eksaminer, disse Skoler føre til, nu vil begynde med at bruge Folkeskolen til 11 Aars Alderen. Jeg tror det imidlertid ikke, og jeg har meget god Grund til ikke at tro det. Det undrer mig, at man ikke har lagt Mærke til, hvordan et saadant Barn vil blive forhutlet, hvis det først skal gaa i Folkeskolen. Efter Ministeriets Cirkulære af 6te April 1900 er jo Reglen den, at der i den offentlige Skole skal være en Forskole til 10 Aars Alderen og derefter den egentlige Børneskole. Saa skulde Barnet altsaa først i Forskolen have en Lærer eller Lærerinde til 10 Aars Alderen. Dernæst skulde det i et Aar eller halvandet gaa i den almindelige Folkeskole og have en anden Lærer. Saa skulde det i en Mellemskole i den nærmeste Købstad eller Stationsby og have en 3die Lærer eller et 3die Sæt af Lærere. Og derefter skulde det endelig i en Lærdscole med ny Lærerkrafter. Uden at være særlig Pædagog kan man imidlertid sige sig selv, at, for at der skal komme noget ud af Undervisningen for Børnene, er det noget af det vigtigste, at Lærerne virkelig kende de Børn, de arbejde med, og at de derfor have dem en rum Tid under deres Vejledning. Derimod er der ingenting, der er uheldigere, pædagogisk set, end at Børnene skulle gaa fra den ene Lærer til den anden, der ikke kan faa Tid til ordentlig at lære Børnenes Natur at kende. Denne evindelige Skiften troede jeg var en af de Ting, der var mest stridende mod de virkelig forstandige pædagogiske Tanker, der ere komne frem i vor Tid. Mig forekommer det, at det bliver en sørgelig „Enheds-skole“, der kommer frem, naar et Barn skal gaa gennem disse 4 forskellige Lærettrin. Og jeg tror derfor, at Folk, som ere klare over, at de ville have deres Børn førte frem til en højere Skoles Afslutning, ville foretrække at have dem i samme Skole hele Tiden og derfor lige fra Begyndelsen ville sætte dem i en Skole, som

fører dem til dette Maal og har de nederste Klasser, der behøves. Ja, naturligvis, adskillige Smaafolk ville ikke have Raad til dette, og de ville blive nødte til at lade deres Børn forkludre gennem disse Skoler med de stadig vekslende Lærere. Men det betragter jeg ikke som heldigt. Jeg tror derfor, at det er meget tvivlsomt, om denne Ordning vil gavne den nederste Del af Folkeskolen. Men for den øverste Del af Folkeskolen er jeg unægtelig endnu mere i Tvivl, om det vil gavne. Ja, jeg er meget tilbøjelig til at tro, at det vil skade den. Man siger ganske vist, at det er kun faa Børn, der ville forlade den almindelige Skole for at gaa over i de andre. Det vil der ikke være Raad til. Men man maa jo huske, at Staten nu erklærer, at det er dens Formaal at hjælpe velbegavede Børn dertil. Derfor maa den, som der jo ogsaa staar i Motiverne til Forslaget, være beredt paa meget store Ofre for at hjælpe Børnene frem ad denne Vej, naar de ere egnede dertil og naar det kræves. Det kan jo være, at der ikke kommer noget ud af det. Men saa er Reformen rigtignok af en underlig Art. Naar jeg ser, at man søger at vinde sig Venner til den ene Side ved at sige: Nu lave vi en Reform, som skal hjælpe Smaa-folks Børn, som have Evne dertil, ind i de højere Skoler, eventuelt med et stort Statstilskud, og at man saa samtidig siger til den anden Side, som er bange for, at man skal drage de bedst begavede Børn fra Folkeskolen: der er ingen Fare, de skulle nok blive der, de blive der nok, de kunne af økonomiske Grunde slet ikke komme ud deraf, de maa blive i Folkeskolen, de aller fleste, saa det hele betyder ingen Ting, naar jeg ser dette, saa minder det mig om den bekendte svenske Prædikant, der efter først at have opskræmet sine Tilhørere ved sin strenge Prædiken søgte at berolige dem med, at det maaske var usandt alt sammen. Men lad nu være, at der ikke kommer ret mange Børn fra Folkeskolen over i Mellemskolen i 11 Aars Alderen, saa er der en anden Fare for Folkeskolen, og den ligger netop i det, som er kommen frem baade i Betænkningen og nu her under Mødet i Salen. Den ligger i, at man vil forsøge at højne vor Folkeskole paa den Maade, at man indretter den øverste Afdeling af Folkeskolen som en Mellemskole. Det er jo noget, som f. Eks. det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borghjerg) fandt meget priseligt. Han mente, at han der kunde paaregne Støtte af mig til det Ændrings-